

Αγγλοελληνικό και Ελληνοαγγλικό Γλωσσάριο Ύδρων Τροφίμων:

Ψυκτική Εφοδιαστική Αλυσίδα και Πράσινοι Διάδρομοι

Μαλαματένια Παναγιώτου,
Κωνσταντίνος Γκατζιώνης, Γεώργιος Τσιάμας

Τμήμα Επιστήμης Τροφίμων και Διατροφής,
Πανεπιστήμιο Αιγαίου

Ελληνική Εταιρεία Ορολογίας

Σκοπιμότητα

ψυκτική αλυσίδα,
πράσινοι διάδρομοι =>
επιστήμη τροφίμων +
εφοδιαστική αλυσίδα +
περιβαλλοντικές
πολιτικές

ακριβής επικοινωνία =>
εφοδιαστική αλυσίδα:
ασφάλεια, ποιότητα =>
δημόσια υγεία,
επιχειρηματική επιτυχία

ελληνική ορολογία
πεδίων => ελλιπής και
ασυνεπής

δημιουργία διγλωσσου
γλωσσαρίου (Αγγλ-Ελ /
Ελ-Αγγλ) βασισμένο σε
πρότυπα ISO και πηγές
της ΕΕ

Στόχοι Καταγραφή, ανάλυση
υπάρχουσας ορολογίας

Εντοπισμός κενών, ασυνεπειών,
επικαλύψεων

Πρόταση ελληνικών αποδόσεων
σύμφωνα με ISO 704 και ΕΛΟΤ
402

Ενίσχυση επαγγελματικής
επικοινωνίας και μελλοντικής
τυποποίησης

Θεματική Περιοχή - 1

Ψυκτική Αλυσίδα: μεταφορά υπό ελεγχόμενη θερμοκρασία σε όλα τα στάδια => διασφάλιση ποιότητας, διάρκειας ζωής, ιχνηλασιμότητας

Τυποποίηση/ Οδηγίες => Εμπιστοσύνη, υγεία, βιωσιμότητα επιχειρήσεων

ISO 22000 (Food safety management systems)

ISO 31512:2024 (Cold chain logistics services in the business to business)

WHO, FAO, EFSA οδηγίες και βέλτιστες πρακτικές

Θεματική Περιοχή - 2

Πράσινοι Διάδρομοι: βιώσιμες διαδρομές μεταφορών για μειωμένο περιβαλλοντικό αποτύπωμα

Τυποποίηση/ Κανονισμοί/ Πρωτοβουλίες:

ISO 14001:2015
(Environmental
management
systems)

Διευρωπαϊκό
Δίκτυο
Μεταφορών TEN-
T

Πρωτοβουλία για
Πράσινους
Διαδρόμους από
την Ευρωπαϊκή
Επιτροπή

Ευρωπαϊκή
Πράσινη
Συμφωνία

Εργασία

Ομάδα ορολόγων και
επιστημόνων τροφίμων,
συμβουλή ειδικών των πεδίων

ISO 704:2022 και ΕΛΟΤ 402
(Ορολογική εργασία – Αρχές
και μέθοδοι)

Απαιτήση: συνεργασία
μεταξύ κυβερνήσεων,
επιχειρήσεων,
ερευνητικών ιδρυμάτων
=> κοινή, διεπιστημονική
ορολογία

Ανεξάρτητη εργασία,
αντιπαραβολή,
επιχειρηματολογία

380 όροι: παράγοντες (agents),
εξοπλισμός, τρόφιμα, αγαθά,
υλικά, μέθοδοι, συσκευασία,
μονάδες μέτρησης κ.ά.

Δεδομένα και Πηγές

Αγγλικοί
όροι

διαδικτυακές
πηγές
(επιστημονικά
άρθρα, βιβλία,
κ.λπ.)

ΙΑΤΕ, Eur-Lex, γλωσσάριο
EFSA, βάση όρων ΕΛΕΤΟ,
Λεξικό της Ακαδημίας
Αθηνών, Λεξικό της Κοινής
Νεοελληνικής, Λεξικό της
Νέας Ελληνικής Γλώσσας,
διαδικτυακά λεξικά (π.χ.,
WordReference, Cambridge
English Dictionary, Merriam-
Webster Dictionary) και
μεταφραστικές πηγές (π.χ.,
Linguee)

Ελληνικοί
όροι

Παραδείγματα Ορολογικών Κενών/ Προβλημάτων

Cold chain => κρύα, ψυχρή, ψύξης ή ψυκτική αλυσίδα;

Αγγλικός όρος	Ορισμός	Ελληνικός όρος	Ορισμός
cold	<p>1. having or being a temperature that is uncomfortably low for humans</p> <p>2. having a relatively low temperature or one lower than normal or expected</p> <p> α. not heated: such as (of food) served without heating, especially after initial cooking or processing</p> <p> β. served chilled or with ice</p> <p> γ. involving processing without the use of heat</p>	κρύος	που έχει θερμοκρασία αρκετά χαμηλότερη από τη συνηθισμένη ή απλώς χαμηλότερη από αυτήν του ανθρώπινου σώματος και που μας προκαλεί ένα ανάλογο αίσθημα
		ψυχρός	που έχει μια θερμοκρασία αισθητά πολύ πιο χαμηλή από τη θερμοκρασία του ανθρώπινου σώματος
		ψυκτικός	που παράγει ψύξη

cool – chill – freeze =>

ψύχω (ελαττώνω τη θερμοκρασία) - ψύχω (σε χαμηλή θερμοκρασία υπέρ του μηδενός) – καταψύχω

10

Αγγλικός όρος	Μέρος του λόγου	Ορισμός	Ελληνικός όρος (υπάρχουσες αποδόσεις)	Ελληνικός όρος (προτεινόμενη απόδοση)
cool	ρήμα	to become or cause something to become slightly colder	δροσίζω, κρυώνω, ψυχραίνω	ψύχω (ελαττώνω τη θερμοκρασία), κρυώνω
cooling	ουσιαστικό	removal of latent and/or sensible heat	ψύξη, κρύωμα	ψύξη (ελάττωση της θερμοκρασίας)
cooling	ενεργητική μετοχή	causing a loss of heat	δροσιστικός	ψυκτικός
chill	ρήμα	to make something cold without freezing it	ψύχω	ψύχω (σε χαμηλή θερμοκρασία υπέρ του μηδενός)
chilling	ουσιαστικό	process of cooling a commodity to a temperature above its freezing point	ψύξη	ψύξη (σε χαμηλή θερμοκρασία υπέρ του μηδενός)
chilled	επίθετο	that has been refrigerated to within a positive temperature	κρύος, ψυχρός	ψυγμένος
freeze	ρήμα	to cause something to become cold and often hard by lowering its temperature below 0°C/ to convert from a liquid to a solid by cold	καταψύχω, παγώνω	καταψύχω
freezing	ουσιαστικό	the change or process of changing from a liquid to a solid substance	κατάψυξη, πάγωμα	κατάψυξη
frozen	επίθετο	that has been refrigerated at a negative temperature	κατεψυγμένος	κατεψυγμένος

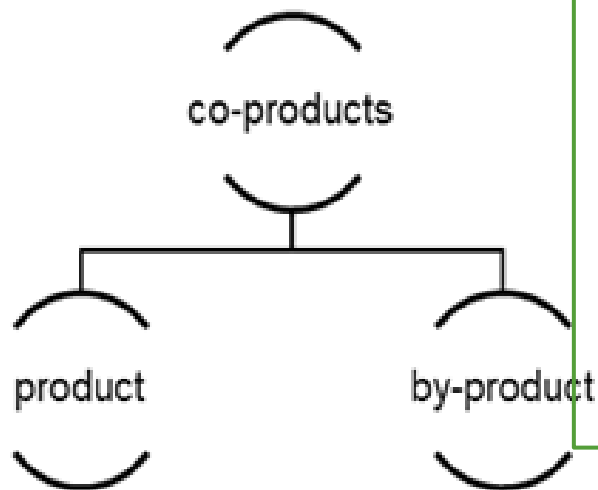
Παραπροϊόν, υποπροϊόν, συμπροϊόν, συμπαράγωγο στα λεξικά

όρος	ΛΚΝ	ΛΝΕΓ	Χρηστικό Λεξικό
παραπροϊόν	το υποπροϊόν	1. το προϊόν που προκύπτει δευτερευόντως ή τυχαία κατά τη διαδικασία παραγωγής άλλου προϊόντος. ΣΥΝ υποπροϊόν	υποπροϊόν (αγγλ. by-product)
υποπροϊόν	1. δευτερεύον προϊόν που παράγεται κατά την επεξεργασία του κυρίως προϊόντος 2. (μτφ.) κακής ποιότητας παράγωγο	1. παράγωγο ή κατάλοιπο από την επεξεργασία άλλου προϊόντος (πβ. συμπροϊόν) 2. (κακόσημος) χαμηλής ποιότητας προϊόν	ΣΥΝ. παραπροϊόν 1. δευτερεύον προϊόν το οποίο απομένει κατά τη διαδικασία παρασκευής άλλου προϊόντος, κατάλοιπο · κατ' επέκτ. βλαβερή ουσία που προέρχεται από την επεξεργασία κύριου προϊόντος. Βλ. συμπροϊόν. 2. (μτφ.) προϊόν κατώτερης ποιότητας.
συμπροϊόν	-	κύριο προϊόν που παράγεται παράλληλα με άλλο κατά την ίδια παραγωγική διαδικασία (πβ. υποπροϊόν)	προϊόν που παράγεται μαζί με άλλο κατά την ίδια διαδικασία Πβ. συμπαράγωγο. Βλ. παρα-, υπο-προϊόν. [αγγλ. coproduct]
συμπαράγωγο	-	-	προϊόν που παράγεται ταυτόχρονα με το κυρίως παραγόμενο Πβ. συμ-, υπο-προϊόν.

product, co-product, by-product, waste: ορισμοί και προτεινόμενες ελληνικές αποδόσεις.

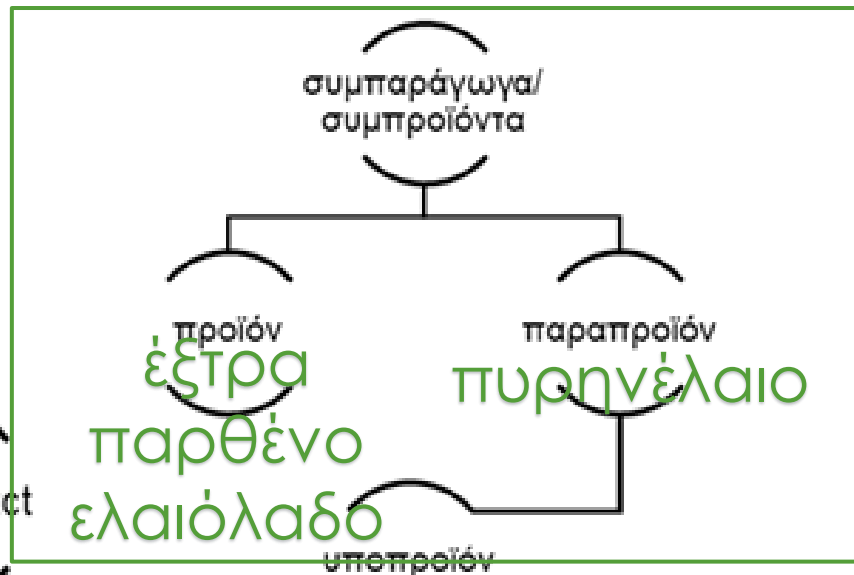
	αγγλικός όρος και ορισμός	Προτεινόμενος ελληνικός όρος
αποτέλεσμα παραγωγικής διαδικασίας	product = end result of a unit process or product system	προϊόν
	co-product = any of two or more products coming from the same unit process or product system but which is not the object of the assessment	συμπαράγωγο, συμπροϊόν
	by-product = co-product from a process that is incidental or not intentionally produced and which cannot be avoided	παραπροϊόν (δευτερεύον προϊόν), υποπροϊόν (κατάλοιπο)
	waste = any residue of a production operation, transformation or use, any substance, material, product that its holder intends for disposal	απόβλητο

Προτεινόμενη ιεραρχία και παράδειγμα

α

waste/απόβλητα => π.χ.
υγρά ελαιοτριβείων

β
κουκούτσια
της ελιάς, την
πυρηνόμαζα
και τα φύλλα

By-catch

by- παραπέμπει σε προϊόν που δεν αποτελεί τον πρωταρχικό στόχο της παραγωγικής διαδικασίας, αλλά προκύπτει αναπόφευκτα.

Αγγλικός όρος	Ορισμός	Ελληνικός όρος
by-catch, bycatch	1. τυχαία αλίευση ειδών που δεν αποτελούν στόχο ή δεν τηρούν ορισμένα κριτήρια κατά την αλίευση, μεταξύ των οποίων τα θαλάσσια θηλαστικά, τα πτηνά, οι χελώνες και άλλα θαλάσσια είδη	παραλίευση
	2. απορριφθέν αλίευμα θαλάσσιων ειδών που αλιεύονται ακούσια και συχνά τραυματίζονται ή πεθαίνουν	παρεμπίπτον αλίευμα, παραλίευμα

Food waste

15

Αγγλικός όρος	Ορισμός	Γαλλικός όρος	Ελληνικός όρος
food waste ¹	1. the discarding of food that is safe and nutritious for human consumption along the entire food supply chain, from primary production to end household consumer level	gaspillage alimentaire	(απόρριψη τροφίμων) σπατάλη τροφίμων
food waste ²	1. former food products, such as edible material intended for human consumption, arising at any point in the food supply chain, such as that collected at restaurants, retail, or from household food scraps	déchets alimentaires	απορρίμματα τροφίμων
	2. food processing by-products, including material that is recovered from food processing plants and may include some of the above listed material but also include production materials that are not intended as edible material	déchets alimentaires	απόβλητα τροφίμων

Μεθοδολογική Αξία

Συνδυασμός μεθοδολογίας ΕΛΕΤΟ, προτύπων ISO και γλωσσολογικής ανάλυσης

Δείχνει πώς η ορολογική εργασία υποστηρίζει τόσο την ακρίβεια όσο και την εφαρμογή

Επαναλήψιμη για άλλους τομείς

Εξυπηρέτηση μεταφραστικών αναγκών

- απόδοση νομοθεσίας και προτύπων στην ελληνική γλώσσα

Εξυπηρέτηση επικοινωνιακών αναγκών επαγγελματιών

- επιστημόνων τροφίμων, διαχειριστών ψύξης, παραγωγών προϊόντων για ονομασία και επισήμανση (labelling), διαχειριστών εφοδιαστικής αλυσίδας, περιβαλλοντολόγων]

Εξυπηρέτηση συγγραφικών αναγκών

- ακαδημαϊκών εργασιών και επιστημονικών άρθρων

Κύρια Συμπεράσματα

Αποτελέσματα και Μελλοντικές Κατευθύνσεις

Το γλωσσάριο είναι
έτοιμο προς διάθεση

Προτείνεται να **ενταχθεί**
στους πόρους της
ΕΛΕΤΟ και της ΙΑΤΕ

Επόμενα βήματα:
επέκταση σε άλλους
σχετικούς κλάδους της
εφοδιαστικής αλυσίδας

Δημιουργία
οικοσυστήματος
ορολογίας που ενώνει
ακαδημαϊκούς,
βιομηχανία και πολιτικές

Μαλαματένια Παναγιώτου

Γλωσσολόγος - Ερευνήτρια

Εργαστήριο Μελέτης Αντιδράσεων Καταναλωτή
και Οργανοληπτικής Ανάλυσης Τροφίμων και Ποτών

Τμήμα Επιστήμης Τροφίμων και Διατροφής Πανεπιστημίου Αιγαίου

Ηλ-ταχ.: teniapanag@aegean.gr

Κωνσταντίνος Γκατζιώνης

Καθηγητής Α' Συμπεριφοράς καταναλωτή και αισθητηριακής
ανάλυσης τροφίμων

Διευθυντής Εργαστηρίου Μελέτης Αντιδράσεων Καταναλωτή
και Οργανοληπτικής Ανάλυσης Τροφίμων και Ποτών

Τμήμα Επιστήμης Τροφίμων και Διατροφής Πανεπιστημίου Αιγαίου

Ηλ-ταχ.: kgkatzionis@aegean.gr

Γεώργιος Α. Τσιάμας

Ηλεκτρολόγος – Μηχανολόγος Μηχανικός

τ. καθηγητής ΤΕΙ Πειραιά

τ. καθηγητής μεταφραστικού τμήματος Πανεπιστημίου
Στρασβούργου

Ηλ-ταχ.: tsiamasge54@outlook.com.gr

15th ELETO conf. - Panagiotou

